

24.2.2023

Kunta- ja aluehallinto-osasto

Kemi-Savonlinna työryhmä

Aika 17.2.2023 klo 11.05 – 12.01.

Paikka Skype

Läsnä	Heinonen Noora	puheenjohtaja
	Eriksson Teemu	jäsen
	Mäenpää Eeva	jäsen
	Tyni Tero	jäsen
	Vuorinen Virpi	jäsen
	Koponen Ville	jäsen
	Mähkä Merituuli	jäsen
	Pikkujämsä Sirkku	jäsen
	Meuronen Mikko	jäsen
	Mäkäläinen Jari	asiantuntijasihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 11.05.

2. Asetusvalmistelun aikataulu

Puheenjohtaja kävi läpi asetusvalmistelun ajankohtaistilannetta ja aikataulua. Sote-ministeriryhmän seuraava kokous järjestetään torstaina 2.3. Ministeriryhmällä on kokousvaraus myös torstaille 23.3. On oletettavaa, että sote-ministeriryhmä haluaa käsitellä Kemi-Savonlinna-asetusta maaliskuussa.

Asetusvalmistelusta on tarpeen laatia luonnos- ja esittelymateriaaleja ministeriryhmän 2.3. kokoukseen, vaikka asetuksen varsinainen esittely sote-ministeriryhmässä toteutuu arvioidun aikataulun mukaan viikolla 12 (23.3.).

Asetuksesta järjestetään kuuleminen viikolla 11.

3. Työryhmässä käsiteltävät asiat

Puheenjohtaja esitteli työryhmässä käsiteltäviä avoimia kysymyksiä. Näitä ovat muun muassa:

- Maksetaanko korvaus kalenterivuotta koskien etu- vai jälkikäteen ja alkuvuonna vai loppuvuonna?
- Millainen selvitys ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen ylläpidon ylimääräisistä kuluista Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueilta edellytetään?
- Mitkä kustannukset hyväksytään pohjaksi, josta lasketaan enintään 20 % korvausmäärä? (Voimaanpanolain 59 § 2 mom. ”Erilliskorvauksen määrä ei kuitenkaan saa ylittää 20 prosenttia koko hyvinvointialueen ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen toimintakuluista, joista on vähennetty toiminnasta saadut tulot.”)
- Mitkä ovat korvauksen määräytymistekijät ja kuinka paljon harkintaa korvausten määrittelyyn sisällytetään?
- Millainen on valtioneuvoston yhteistyöprosessi korvauksen määrittelyssä?

4. Työn lakiperusteiset lähtökohdat

Puheenjohtaja esitteli voimaanpanolain 59 § perusteluja ja asetuksen valmisteluryhmän työn lakiperusteisia lähtökohtia.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annettua lain (616/2021) 59 §:ä on muutettu siten, että Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueet voivat ylläpitää oman päätöksentekonsa nojalla kahta ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystyksikköä sairaaloidensa yhteydessä. Lainmuutoksen myötä valtio voi korvata korvata Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueille kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystyksikön ylläpidosta aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia.

Tarkoituksena ei ole korvata kaikkia kahden yhteispäivystyksikön ylläpidosta syntyneitä ylimääräisiä kustannuksia täysimääräisesti. Pykälässä korvauksen enimmäismäärä on rajattu siten, että erilliskorvauksen määrä ei saa ylittää 20 prosenttia koko hyvinvointialueen ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen toimintakuluista, joista on vähennetty toiminnasta saadut tulot. Korvausten enimmäismäärää suhteutetaan erikseen ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen kustannuksiin kummallakin hyvinvointialueella. Kustannuksia korvataan valtion talousarvion rajoissa.

Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueilla on velvollisuus erilliskorvauksen saamiseksi toimittaa valtiovarainministeriölle erityisesti hyvinvointialueesta

annetun lain (611/2021) 13 luvussa tarkoitettuihin tietoihin perustuva riittävä selvitys, johon sisältyisi tietoa kustannuksista ja niiden laskelmista.

Keskusteltiin asetusvalmistelun lainsäädännöllisistä lähtökohdista ja reunaehdoista. Keskustelussa todettiin lakia ja sen perusteluista lainaten, kuinka hyvinvointialueilla on velvollisuus osoittaa ylimääräiset kustannuksensa. Samalla todettiin, että itsehallinnon piirissä syntyvien kustannusten vertailu muihin alueisiin ei ole hyödyllistä alueiden erilaisten toimintatapojen ja –ympäristöjen vuoksi, ja että valtioneuvoston on erittäin vaikea määrittää ylimääräisiä kustannuksia tai niiden määrää muutoin kuin alueen omien selvitysten ja raporttien perusteella. Valtioneuvoston kuitenkin todettiin tärkeäksi määritellä kustannuslajeja, joita alueet voivat ottaa valtioneuvostolle toimitettavissa selvityksissään huomioon. Keskustelussa ehdotettiin, että sallitut kustannukset rajattaisiin operatiivisiin ja pääomakustannuksiin, esimerkiksi takapäivystyksen järjestämisestä ympärivuorokautisesti syntyviin kuluihin.

Keskustelussa pohdittiin vertailukohtaa, johon kahden yhteispäivystyksikön ylläpidosta syntyneitä ylimääräisiä kustannuksia tulisi verrata alueiden tuottamissa selvityksissä ja valtioneuvoston tekemissä arvioissa kustannusten määrästä. Todettiin, että mahdollinen vertailukohta syntyy terveyskeskuspäivystyksen tasoisesta toiminnasta.

Työryhmä keskusteli pitkään korvauksen myöntämisen perusteena olevasta ajallisesta tietopohjasta eli siitä, minkä aikakauden tietoihin maksettava korvaus perustuisi. Samalla selvitettiin sitä, missä vaiheessa vuotta hyvinvointialueiden palveluluokittaiset kustannustiedot ovat saatavissa. Käsittelyssä oli muun muassa se, voidaanko vuoden 2023 taloustietoja hyödyntää vuoden 2024 korvauksen määrittelyssä. Tällöin vuodelle 2024 maksettavaan korvaukseen käytettäisiin vuoden 2023 tietoja ja korvaus maksettaisiin vuoden 2024 alussa tai tilinpäätöstietojen valmistumisen jälkeen. Pykälän mukaan korvauksen perusteena ovat vuoden 2024 aikana syntyneet kustannukset, minkä mukaan ensimmäinen maksu tapahtuisi käytännössä vasta 2025 ja perustuisi vuoden 2024 tietoihin. Toisaalta keskustelussa todettiin, etteivät pykälät estä korvauksen maksatusta hyvinvointialueille jo vuonna 2024.

Keskustelussa arvioitiin, voisiko säädöksiä tulkita niin, että rahoitus maksettaisiin vuonna 2024 ennakollisesti ja myöhemmin jälkikäteen toteutuneiden kustannusten perusteella. Seuraava maksatus toteutuisi näin ollen vuoden 2026 keväällä/alkukesästä ja perustuisi vuoden 2025 toteumatietoihin sekä mahdollisesti vuoden 2026 ensimmäisten kuukausien tai puolivuositietoihin. Korvauksen saamiseksi hyvinvointialueiden olisi toimitettava valtiovarainministeriölle vuosittain toukokuun loppuun mennessä selvitys, jossa hyvinvointialueen tulisi kuvata ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen

kapasiteetin käyttöastetta ja toimintojen tehokkuutta sekä kahden yksikön ylläpidosta aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia. Hyvinvointialueiden edellisen vuoden tilinpäätöstiedot olisivat näin selvitystä varten käytettävissä. Jos hyvinvointialue ei toimittaisi selvitystä, eivät edellytykset valtion korvauksen myöntämiseksi toteutuisi.

Päätettiin jatkaa valmistelua ja keskustelua työryhmän seuraavassa kokouksessa 28.2.

5. Seuraava kokous

Työryhmän seuraava kokous järjestetään etäyhteyksin 28.2. klo 11.05.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.01.